ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an....	8$00	Un an....	10$00
Six mois..	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
0$00 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 160
NGÀY THỨ SÁU
27 JUIN 1924

Chủ-bút : LÊ-SUM

Tổng-lý kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Le Courrier Indochinois

東法時報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
Số : 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Sáu tháng..	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gởi cho
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Mua báo về việc buôn bán hay là việc gì nên thương nghị trước

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE
N° 2407

GIA-ĐÌNH TIỂU-THUYẾT

TÌNH MỘNG [1]

(Tiếp theo)

— Hứ ! Chỉ giàu thì giàu, chớ trong bụng ảnh có vui sướng gì đâu mà.

— Sao vậy ?

— Vậy chớ hôm trước thằng Quới đi qua bên nó về nó nói chuyện lại má không nghe hay sao ?

— Nói chuyện gì ?

— Nó nói chị ba hỗn hào lắm, nói với ảnh cũng như nói với đầy tớ, từ sớm mơi đến tối mắn ảnh luôn luôn, hễ ảnh có cự lại thì chỉ nói ảnh là đồ ăn chực. Giàu mà thô tục quá như vậy, dầu vào đó hốt vàng cũng không ai thèm.

— Thằng Quới nó đồn tầm bậy, sao con không rầy nó, lại tin lời nó làm gì. Để sáng mai tao hỏi lại rồi nó coi tao.

Cô hai Tuyết thấy mẹ có sắc giận thì cười và nói rằng :

— Con đặt chuyện nói chơi, chớ không phải là thằng Quới nói đâu má. Má đừng rầy nó tội nghiệp.

— Ờ, có lẽ con bày đặt, chớ thằng Quới nào mà dám nói láo như vậy.

Cô hai Tuyết vào trong buồng lấy quả may ra, rồi đem đèn để trên vãng ngồi mà rút khăn hỉ mũi. Bà Phủ nằm ngó con một hồi rồi nghĩ thầm trong trí rằng : con mình nó đã lớn rồi, thế nào cũng phải lo mà gả nó lấy chồng. Cha chả, mà gả nó lấy chồng rồi ai ở với mình. Tuy hai năm nay nó thôi học về ở nhà thì ở không mà chơi, cò siêng thì nó rút khăn, thêu giày mà dùng hoặc nó đọc truyện cho mình nghe, chớ nấu cơm, nấu nước, hoặc dọn dẹp trong nhà thì có tôi tớ, mình không cho nó làm, bởi vậy nó ở nhà cũng không lợi ích chi. Song có mẹ con hủ hỉ mới khỏi buồn ; nếu nó lấy chồng chắc là mình buồn lắm. Chớ chi có thằng nào chịu cưới rồi về ở đây với mình thì mình khỏi lo. Mà mình có của đủ ăn mà thôi, chớ không phải giàu muôn hộ chi đây mà tính nuôi rể. Nếu mình kiếm mấy đứa mồ côi nghèo khổ mình gả cho nó thì có lẽ mình ép vợ chồng nó phải ở đây với mình được. Ngặt vì mấy đứa mồ côi nghèo khổ nếu nó học giỏi thì nó mong kiếm vợ cho thiệt giàu, rồi vợ chồng nó dắc nhau đi làm việc quan đặng húng-hính chơi cho sung sướng ; mình không giàu nó đã không thèm nói con mình, có đâu nó chịu ở theo bên vợ. Hoặc là có mấy đứa học lam-nham, nếu mình kêu mà gả thì chắc nó chịu, ngặt con mình văn nói diệu-dàn, đi đứng yểu-điệu, thêu thùa đã giỏi, mà chữ nghĩa cũng thông, không lẽ có con như vầy mà mình đem gả nó cho đứa học dở. Vì dầu mình có gả bướn đi nữa, sợ con mình nó cũng không chịu đâu. Khó, khó lắm ! Chớ chi có con ai thiệt nhà giàu lớn mà đi nói nó, thì mình gả phức cho rảnh. Thà gả cho nhà giàu.

Bà Phủ đương suy nghĩ tới đó, bỗng nghe cô hai Tuyết nói :

— Má nầy, hôm trước con đi Saigon với má con có gặp chị Nhan, chỉ nói chỉ có chồng rồi, chồng chỉ làm thầy thông gì đó không biết.

— Chị Nhan nào ?

— Chị Nhan là bạn học của con. Chỉ là con thầy Cai-tổng gì ở dưới Cần-Thơ đó không biết. Hồi con còn học có một lần má đi thăm mà gặp chỉ rồi má khen chỉ miệng nói có duyên đó, má nhớ hay không ?

— Lâu quá má nhớ được đâu.

— Chỉ đen mà lùn bần, chỉ xấu quá duy được có lỗ miệng. Hứ ! Vậy mà được lấy chồng làm thầy thông thầy ký cũng khá quá.

Cô hai Tuyết nói tới đó miệng chúm-chím cười, rồi cúi xuống mà may khăn.

*
* *

Cách ít ngày có cô ba Hương ở Saigon đi bán hột xoàn, cô quen với bà Phủ Tiền, nên nhơn dịp xuống Tân-An cô mới mướn xe vô nhà thăm bà Phủ. Cô nầy tuổi quá 40, lanh lợi bặt thiệp lắm, lại vì cô đi cùng các tỉnh mà bán bông-tai, cà-rá, nên cô quen biết nhiều người. Vừa bước vô tới cửa ngỏ thì cô kêu om sòm mà hỏi rằng : « Phải nhà chị Phủ ở đây hay không ? Có chị Phủ ở nhà đó không ? Có khách Saigon xuống thăm đây nè. »

Bà Phủ ngồi trong nhà nghe kêu hỏi van rân ngoài cửa, không biết là ai, nên lật đật chạy ra. Bà thấy cô ba Hương thì bà mừng quá nên hỏi :

— Cha chả ! Tôi ở trong vườn tược quê mùa, khách Saigon nào mà tìm tới đây vậy ?

— Ở Saigon người ta đi ăn nem Thủ-Đức, đi coi hát cải-lương đã thèm rồi, bây giờ người ta thèm dừa xiêm, thèm chuối phơi khô, nên người ta tìm tới đây xin ăn, chị cho ăn hay không ?

Hai người cười với nhau, rồi dắc nhau vô nhà. Cô ba Hương mới hỏi :

— Chị làm giống gì mà mấy tháng nay chị không lên Saigon chơi vậy chị Phủ ? Xưa rày chị mạnh giỏi thế nào ?

— Tôi không đau mà cũng không mạnh cho lắm. Tôi có tật hễ ít bữa thì nặn đầu một lần, nên ít muốn đi đâu.

— Tại chị ở nhà hoài, trí tù-túng nên chị đau như vậy chớ gì. Phải chị đi chơi như tôi vầy thì chị có đau đâu.

— Cô xuống dưới nầy chơi hay là có chuyện chi ?

— Tôi đi Tân-An có việc, tôi nhớ chị quá nên tôi chạy luôn vô đây thăm chị một lát.

(Sau sẽ tiếp theo).

HƯỚNG TRUYỀN

Quan Toàn-quyền phản hồi Đông-Pháp

Quan Toàn-quyền, Merlin phu-nhơn và công-tử cùng ông Châtel, đã quá giang chiếc *Chantilly* lấy neo tại Hongkong hôm 23 Juin mà phản hồi Đông-Pháp, và đã đến Haiphong hôm ngày 25 Juin hồi 3 giờ chiều.

Trừ bịnh ho lao

Ông *Calmette* là Quản-lý Y-viện Pasteur tại thành Lille, mới trình tại Hàng-lâm Y-viện đồ thí nghiệm một thứ thuốc chít trừ bịnh ho lao. Cuộc thí-nghiệm nầy lấy làm công-hiệu lắm.

Ông *Edouard Belin*, người nước Pháp, mới cho hay rằng ngài đã tìm được phương pháp truyền ảnh bằng vô-tuyến-điện.

Tàu đụng nhau

Quan Thủy-sư Đề-đốc Wiley có gởi điện tín về cho Thủy-bộ Thượng-thơ Hoa-kỳ hay rằng lúc chiến thuyền chạy qua thành San-Diego, chiếc trầm-thủy-đỉnh S.33 đụng nhằm chiếc trầm-thủy-đỉnh S.35. Mạng người thì vô hại duy có cái vỏ chiếc S.35 có hư hao chút đỉnh.

Sự đụng chạm nầy cũng bởi lúc đó mặt biển xao động và cũng tại cái vận-cầu-biểu (1) không được tốt.

Việc nầy còn đang mở cuộc tra xét.

Vụ liện trái « Bom »

Mới có tin ở Shanghai gởi qua cho hay rằng sở Cảnh-sát Quảng-đông kể chắc kẻ toan mưu ám-sát quan Toàn-quyền Merlin hôm nọ là một tên lính Vân-Nam ở trong cơ binh Vân-Nam đang đóng tại tỉnh Quảng-đông.

Rỡ mặt anh hùng

Chỉ dụ ngày 23 Juin 1924 bên Chánh-quốc gởi qua như vầy :

Quan hai phi-công Pelletier d'Oisy được thăng chức quan ba.

Còn M. Besin thì được thưởng Bắc-đẩu bội-tinh.

Ấy mới rỡ mặt anh hùng, hễ có công cao thì được trọng thưởng.

(1) Vận-cầu-biểu (*Gyroscope*) là một cái máy đồ coi sự xây vần của trái đất.

Thế sự nhàn đàm

Cuộc đời nghĩ kỹ cũng bắt nực cười, dầu người bực chi trời cũng để riêng cho một cái sở trường đã mà chống chỏi với cuộc đời cho qua ngày tháng. Việc hành tàng cứ chi tuy khác nhau mặc dầu, chớ tột lẽ rồi thì đồng nhau như một.

Thí như có hai gã kia đang cùng nhau tranh đấu giữa đàng, kẻ dập đầu, người lỗa mặt, mà không ai chịu nhịn ai tất cả. Xảy đâu có một đứng hiền-nhơn đi đến, thấy hai gã nọ đang tranh đua gấu ó, bèn dừng bước lại, lấy lời đạo đức của chánh-nhơn quân-tử mà khuyên can hai gã nọ. Hai gã nghe lời tao nhã khuyên lơn, mà hết sự hơn thua nhau nữa, bèn lấy lời lễ-nghĩa mà tạ từ, vị trưởng-giả nọ, rồi ai rẽ nhà nấy.

Đứng hiền-nhơn nọ mà can đặng hai gã ấy rồi, lúc đi đường sao cũng nói thầm rằng : Chớ chi hai gã đó không gặp người hiền-nhơn quân-tử như ta, thì hai gã tranh cạnh cùng nhau, cũng phải có một đàng bị hại chớ chẳng không ?

Sự tưởng ấy cũng còn lầm, vì như lúc đó, có một trang phú-gia đi đến đó, thấy hai gã nọ cự đương, nhưng chẳng biết lấy lời đạo-lý nhơn-nghĩa như trang hiền-giả nọ mà khuyên can, bèn kêu hai gã mà nói rằng : Sự gây gỗ là đều không ích, nếu hai ngươi nghe lời ta, đừng tranh hoành nhau nữa, ta hãy cho mỗi người một trăm nguơn bạc đặng làm tiền cơm thuốc.

Hai gã ấy thấy ông phú-gia nọ biết thương người đồng-chưởng, dám chịu tốn 200 nguơn bạc, cầm tình mà thôi tranh đua, lãnh mỗi người một trăm nguơn bạc tạ từ dời gót.

Ông phú-gia nọ khi can đặng hai gã rồi, cũng mừng rỡ tưởng thầm rằng : nếu chẳng có tiền của như mình đây, thì không thể làm cho hai gã kia dứt lòng tranh đấu. Sự tưởng của ông phú-gia đây, cũng như sự tưởng của ông hiền-trước, cũng còn lầm lạc.

Thí như lúc nọ, không có người đạo-đức lấy lời kim-thạch, chánh-lý, đạo-nghĩa, từ-hòa mà khuyên can hai gã, và cũng không có người giàu sang, lấy tiền bạc mà mua lòng hai gã ấy, vì lợi mà phải nghe, thì cũng có thể làm cho hai gã thôi dứt sự tranh đua đặng vậy. Là thí như lúc nọ, thoạt có một tay võ-phu kia đi đến, thấy công cuộc như vậy, song không biết lấy lời đạo-đức, chánh-ngôn, như ông hiền kia, mà cũng không có tiền bạc như ông phú-gia nọ, mà làm cho hai gã xiêu lòng, duy có sức lực mạnh bạo dữ dằn mà thôi, bèn kêu hai gã tranh đua ấy mà nói rằng : Hai gã hãy hòa giải đi, nếu chẳng nghe thì hai ngươi hãy coi chừng cái cánh tay ta rất mạnh mẽ đây ! Tên võ-phu nọ nói thì nói, chớ chẳng có chút chi làm cho cảm động hai gã, bèn giận bước lại gần, hai tay nắm hai gã ấy, kéo dan ra một cách rất dữ dằn mà nói nữa rằng : nghe lời ta hay không ? Hai gã nọ thấy tên võ-phu sức lực bội phần, nên sợ mà vưng lời, chẳng dám gây gỗ cùng nhau chi nữa, ai về nhà nấy.

Chư khán-quan nghĩ coi, trong ba người can ấy, sở hành đều khác nhau, song tất cảnh rồi, ai cũng đắc kỳ sở-nguyện đặng. Nên đừng ai tưởng mình văn-chương lỗi lạc là hơn người dốt nát, hoặc tưởng mình giàu sang là hơn kẻ khó nghèo, Mà cũng đừng tưởng mình thế lực mạnh mẽ, mà hơn người yếu ớt. Phải biết rằng : Mỗi người trời đất đều phú cho một cái sở-trường mà làm cho đặng sự muốn của mình vẹn cả.

Vì như một người kia tài-tình vĩ-địa kinh-thiên, học-thức siêu quần quán chúng, cầm cây viết ngồi trên thiên hạ, nhờ tài năng lập nên sự nghiệp kinh dinh. Lại một người nọ không tài học-thức, duy chuyên nghề thương-mãi, mua hèn bán quí, day trở theo thời, trước nhỏ sau to, cũng trở nên giàu sang đặng.

Còn một người nữa, không tài học-thức, mà cũng không thạo nghề thương, chỉ biết thức khuya dậy sớm, đạp tuyết xông sương, cuốc bẫm cày sâu, chơn bùn tay lấm, ăn ở kiệm cần mà trở nên cơ đồ lương đống. Lần các kinh dinh. Nên người sanh trong thế-gian, sở-hành tuy khác nhau, chớ tất cảnh rồi cũng đồng nhau như một.

T. V.

Công-văn lược-lục

TỪ-CHỨC

Thầy Huỳnh-v-Hoa, Thơ-ký tạm, giúp việc tại Soái-phủ Namkỳ (*Phòng nhì*) vì có đơn xin nên đã được từ chức.

CẤP BẰNG

Thầy Cao-v-Ba, được cấp bằng chức Thơ-ký tạm, lương mỗi tháng 50 đồng, đổ giúp việc tại Soái-phủ Namkỳ (*Phòng nhì*), thế cho thầy Huỳnh-v-Hoa, từ chức.

THIÊN BỔ

Thầy Trần-v-Thộp, Thơ-ký hạng năm, thuộc ngạch Công-sứ Lào, nay đem về ngạch Namkỳ và bổ đi giúp việc tại Soái-phủ Namkỳ (*Phòng nhì*) thế cho thầy Thơ-ký Tô-văn-Quá sẽ dời đi chỗ khác.

Thầy Cô-tấn-An, Trợ-giáo hậu bổ đang giúp việc tại trường Kỹ-nghệ Saigon đắc lịnh đi tùng quyền quan Giám-tạo Quản-đốc việc cất nhà cửa về cuộc đấu-xảo Thuộc-địa tại tỉnh Thủdầumột.

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Đến nửa đêm hồi dương lại, mở mắt thấy Tuyên-Thống, bèn nói khọt-khẹt rằng : mi sanh nhà đế-vương, một việc gì cũng không biết, nước đã mất rồi, mẹ lại cũng thát rồi, mi bơ-vơ một mình, nài sao nài sao ? Nói tới đó rồi khò-khè trong cổ nói nữa không đặng. Hơ một lác tỉnh lại nói khào-khào rằng : ta nay với mi xa nhau rồi, ta phải phụ mi, từ đây mi chơi bời trôi nổi thế nào thì tự mi làm, ta chẳng còn lo lắng cho mi nữa đặng. Nói rồi nín êm không nói nữa, Thế-Tích thăm chừng hoài, hai con mắt Thái-hậu ngó trực thị, đương muốn nói nữa, mà bị đàm chận trong cổ nên nói không đặng ; duy lấy tay chỉ vua Tuyên-Thống, mà chảy nước mắt ra theo khóe mắt ròng-ròng ! giây phúc qui thần, thôi rồi Thái-hậu ! thôi rồi nhà Thanh !

Có thơ than Long-Dũ Thái-hậu rằng :

Con côi mẹ góa thấy đau lòng,
Đến thác còn rơi mấy giọt hồng ?
Nhường nước sao mà hôn mất nước,
Làm cho nhà Sử nhọc nhân công.

Long-Dũ Thái-hậu băng tại Càng-thanh-cung, đại liệm rồi dời cửu ra Thế-nguơn điện. Trong thanh-cung nào là Cẩn, Du, Huyền, Tấn, bốn bà phi, nghe tin Thái-hậu băng đều muốn vào cung mà viếng. Nhơn cửa Thần-Võ đóng rồi nên vô không đặng, qua ngày sau mới đặng vào cung, thấy cửu để tại Thế-nguơn, chẳng hề khóc kể chi hết, lại chỉ cái hôm mà nói rằng : Thái-hậu có tới ngày nay vậy sao ? Nói rồi lời Thế-Tích mà hỏi rằng : trăm đều trên chọc, nhiều nỗi quở la lắm hé ? Thế-Tích chẳng biết ý chi, chỉ có than thở mà chịu. Lại có một tiểu bang Thái-giám thừa lúc tán loạn, chuyên vận đồ châu ngọc vật kiện cả ngày đêm. Thế-Tích ngăn cấm chẳng lại, cũng phát sanh kế bèn phát mà nói rằng : Viên-tổng-thống đã phái Đoàn-chi-Quới vào cung, chúng bay vẫn là quân-nhơn, coi ai làm việc trái phép, bây cứ bắt hết giải cho Tổng-thống trị tội. Bọn cung-giám nghe đến mấy lời, mới êm êm bớt. Và xem xét các vật trong cung bị mất, trị giá ước mười muôn đồng. Thế-Tích nhứt diện lo trị tan, nhứt diện xin Viên-tổng-thống phái quan vào cung giúp lo công việc. Viên-tổng-thống phái Âm-Xương, Đoàn-chi-Quới, Tôn-bửu-Kỳ, Giang-triều-Tôn, trước vào lo giúp, và khiến quốc-vụ-viện phát ra hai đạo thông cáo, lục y như sau nầy :

Cứ nhà Thanh nội-vụ-phủ Tổng-quản báo rằng : ngày hai mươi hai tháng hai hồi giờ sửu Long-Dũ Thái-hậu tiểu ngự thăng hà, đã có phái quan viên tra xét. Quan thầy thuốc là Tào-nguơn-Sum, Trương-trọng-Nguơn chứng chắc là bịnh đàm tắc khi ủng mà thác.

Kính bởi nhà Đại-Thanh Long-Dũ Thái-hậu, ngoài xem đại thế, trong xét sự tình, đều lấy lòng công cả không riêng, đấy nên cuộc cộng-hòa rất dáng, phải dùng chỗ rộng để yên giữ trọn lễ thường, hà danh điều nhiếp không rảnh cung xa án giá, Truy tư đức cả kể cũng chẳng cùng, hễ quốc-dân ta, đều cùng đau xót. Các ưu lễ mỗi điều, riêng đính lễ tiếc, cứ lời thông cáo nầy.

Dinh thự các quan hạ cờ xuống phân nửa hai mươi bảy ngày, lại phải có để tang một cái vòng đen nơi tay bên tả. Từ ngày hai mươi hai tháng hai cho đến ngày hai mươi tháng ba thì thôi. Dùng tỏ tình thương, cứ ấy thông cáo.

Lại có phải các bộ quan trưởng đến tế điện, Quốc-vụ-viện hội-nghị việc ưu đãi nhà Thanh, như Sùng-lăng làm chưa rồi, thì Trung-hoa dân-quốc cũng xuất tiền mà làm cho rồi. Nay Thái-hậu cũng phụ tán nơi Sùng-lăng, cũng có các quan đưa cửu theo lễ.

(Sau sẽ tiếp theo).
VIÊN-HOÀNH.

KIM-VÂN-KIỀU TÂN GIẢI

(Tiếp theo)

487· Con kia đã bán cho ta,
Nhập gia phải cứ phép nhà tao đây.

488· Lão kia có dở bài bây,
Chẳng phan vào mặt thì mầy đừng nghe.

489· Cớ sao chịu trót một bề,
Gái tơ mà đã ngứa nghề sớm sao ?

490· Phải làm cho biết phép tao,
Giựt bì tiên (1) rấp sẵn vào ra tay.

491· Nàng rằng : Trời thẳm đất dày,
Thân nầy đã bỏ những ngày ra đi.

492· Thôi thì thôi có tiếc chi,
Sẵn dao tay áo tức thì dở ra.

493· Sợ gan nát ngọc liều hoa,
Mụ còn trông mặt nàng đà quá tay (2).

494· Than ôi ! Tài sắc bực nầy,
Một dao oan nghiệt, dứt dây phong trần.

495· Nỗi oan dở lở xa gần,
Trong nhà người chật một lần như nêm.

487· *Tú-Bà* nói với *Giám-Sanh* dứt lời, lại kêu *Kiều* mà nói nữa rằng : con kia ! Mi đã bán mình vào tay tao rồi, mi về đến nhà tao thì phải cứ theo phép nhà tao, không đặng đều chi từ chối.

488· Chớ lão kia (là *Mã-giám-Sanh*) có làm dở lở đến mi, nếu tao chẳng đánh vào mặt thì mi đừng kể lấy tao.

489· Còn đầu có thể nào cũng phải chịu trót một bề, chớ còn mi là đồ nhỏ dại, lại ngứa nghề muốn giựt chồng tao không đặng đâu.

490· Nếu mi chẳng vưng lời, tao hãy làm cho mi biết phép nhà của tao. *Tú-Bà* nói dứt lời bèn rút roi da áp đánh.

491· *Kiều* bị *Tú-Bà* đánh đập nhục nhã bèn kêu trời đất mà than rằng : Thân nầy đã liều bỏ những lúc ra đi, chẳng phải đợi đến ngày nay mới biết.

492· Vậy thì tiếc chi thân sống cho nhục cái đời. *Kiều* nghĩ rồi bèn lén lấy dao đã giấu trong tay áo để phòng ngày hôm nọ, mà tự tử cho rồi.

493· *Tú-Bà* thấy *Kiều* lấy dao thì sợ *Kiều* liều gan mà hủy mình đi chăng.

Song còn đang ngó chừng tưởng *Kiều* làm bộ hăm mình. Ngờ đâu *Tú-Bà* vừa trông thấy thì *Kiều* đã xuống tay máu tuôn lai láng. *Tú-Bà* vội và giựt dao nên dứt chưa tới nơi yết hạ.

494· Than ôi ! Tài sắc của *Kiều* như vậy đành mượn một lưỡi dao mà dứt nợ phong trần, thật nên cảm cảnh !

495· Lúc nọ ai nghe sự oan ức của *Kiều* dường ấy cũng động lòng thương, để khắp xa chạy đến, làm cho nhà *Tú-Bà* chật nức như nêm.

(1) *Bì tiên* là roi làm bằng da.
(2) *Quá tay* là cắt xuống dạ giựt dao không kịp.

(Sau sẽ tiếp theo).
LÊ-KHÁNH-SUM.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

CORDONNERIE — CHAPELLERIE — GRAVURE

TRAVAIL SOIGNÉ — LIVRAISON RAPIDE.

TANG-VAN-PHUC

Nos 10 & 77, RUE CATINAT — SAIGON.

Phải học nghề mới lợi

Bấy lâu ruộng đất Nam-kỳ ta mỗi năm đều có một mùa lúa bán ra cho ngoại-dương, đánh số thường cũng hơn một triệu rưởi tấn, ấy là một sự lúa gạo mà thôi, chớ chẳng kể những đồ thổ-sản khác, như dừa, bắp, da trâu, da bò v. v. Sự lợi trong Nam-kỳ lớn lao dường ấy, mà quốc-dân ta phần nghèo khổ còn đông, là cũng bởi lợi lộc thì có, nhưng vô dầu nầy ra ngã nọ, đồng bạc chẳng ở với chúng ta đặng lâu. Vì bởi đồng bạc của người ngoại-dương mua lúa của mình cầm chưa nóng tay, kế lấy ra mà mua những lụa là, bố-vải, đồ vật dụng của nước nầy nước khác mà dùng. Nên tác cánh rồi, thì mỗi mùa lúa nào cũng theo tay mà trả lại cho người ngoại-dương tác cả.

Ước chi những con nhà hào hộ, sang học bên Đại-Pháp, rằng học những công nghệ v. v. cho tinh xảo, đặng khi trở về đến quê-hương kêu hùn lập hội dựng xưởng nầy trại kia, chế tạo đồ ra mà dùng quanh với nhau trong nước. Khỏi mua hàng-hóa của khách ngoại-dương, thì đồng tiền của ta mới ở xẵn bẫn trong nước được lâu dài. Ngày nào mà đặng vậy, thì quốc-dân ta mới trở nên giàu có.

Lấy một vật nhỏ đây mà ví dụ thì nước ta chẳng nghèo khổ phần nhiều sao đặng. Một cân tơ sống bán ra không mấy đồng, mà người ngoại dương mua rồi dệt ra hàng lụa đam trở lại bán cho ta mắc bằng năm bằng bảy. Còn một tấm da trâu, người ngoại-quốc mua của mình không đầy ba bốn đồng bạc, đem về thuộc xong xuôi rồi đem trở lại bán cho mình đến một hai chục đồng. Chớ chi ta biết trong mấy nghề đó cho tinh như người ngoại-quốc thì có đâu mà phải chịu thiệt thòi như thế.

Chư-tôn nghĩ coi có phải quê hương ta lợi về lúa gạo bao nhiêu, thì mua vật dụng khác mà dùng cũng bấy nhiêu, hoặc có khi mua nhiều hơn nữa. Thế thì có quả là sự nghèo của quốc-dân ta là bởi tại mua đồ vật dụng của người ngoại-dương mà nghèo chăng?

Tôi ước mơ từ đây về sau, mấy ông có tài năng có thế lực sang qua Đại-Pháp mà học, ông thì học nghề kia, ông thì học nghề nọ, cho đặng tinh ròng như người ngoại-quốc. Đến khi trở về nước, lập nhà kỹ-nghệ, mà truyền bá cho quốc-dân ta làm với nhau, bán với nhau, đồng tiền tay mặt đưa tay trái, thì cũng còn ở đó chớ chẳng mất đi đâu, vì lời phương ngôn có nói: Nước Sở mất cây cung, mà người nước Sở đặng, thì chẳng chi là hại, là bởi dầu về tay ai cũng là người trong một nước.

Nhưng hiềm vì bấy lâu, phần nhiều người Annam mình, những người có phần phước đặng ra ngoại-dương, mà học, chỉ nong-nả bước công danh, chớ ít vụ đường kỹ-nghệ; rứa nên người truyền bá van-tự thì có mà người giáo dục kỹ-nghệ thì không.

X, X.

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU

Số nhà 33bis, 35, 37, 39

đường Amiral Dupré Saigon

RƯỢU CHÁT, RƯỢU MẠNH

RƯỢU KHAI-VỊ, RƯỢU TIÊU-HÓA

Việc dinh-nghiệp của người mình

MÙA PHỐ

Mới đây ông *Quách-văn-Đậu*, Nghiệp-chủ, Huyện honoraire ở Đồng-sơn (Gocong) đã mua dãy phố ba từng 10 căng của Chà, tại đường Boulevard Bonnard Saigon, giá hai trăm hai chục ngàn đồng (220.000 $).

Bổn-quán hay tin tỏ mấy lời hỉ-hạ người mình đã mở một cái địa-vị kinh-tế lý-tài ở chốn thị-trường, và mong rằng người mình còn nhiều nhà nghiệp-chủ kinh-dinh cái nghiệp rực rỡ ấy nữa.

Đông-Pháp Thời-Báo.

Đông-Pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước	0$ 60
Ngân-hàng Đông-pháp	0 60
Ngân-hàng Hồngkong-Shanghai	0 60
Ngân hàng Chartered	0 60
Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine	0 60

GIÁ LÚA

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos.

Vinhlong	6$ 05	tới	6$ 15
Gocông	6 25	»	6 35
Baixàu	6 30	»	6 45
Bacliêu	6 45	»	6 55
Giá thường bực trung	6 26	»	6 36

CÁI HẠI CỜ BẠC
Nguyên do bởi đâu mà ra

Thốtnốt. — Cái hại cờ bạc ở tại cạch Trà-Bai ngày một thêm nhiều, khiến người tan-cơ nát nghiệp, kẻ bỏ vợ lìa con, sanh ra đàng trộm cướp. Thương thay! Mấy người giàu sang gia thế, có khi ham vui một lúc mà phải chịu biết bao nỗi khốn cùng, mình vốn là bực phẩm giá thanh cao, mà cũng ra trò sàng xổ. Thấy mà ngán thay.

Nguyên do bởi đâu, mà cái hại ấy truyền bá ra man như thế? Hẳn ai cũng biết rằng tại nơi ông Hương-Quản, vì ông nghe lời vợ, bày bàn đốc xử cho người bực dưới phải theo. Nhiều người không khứng xô mình vào lưới rập lại bị hăm he đe dọa. Bởi vậy kẻ trên dầu biểu trời nghe trời, biểu đất hay đất.

Tánh mạng mình trong tay người, khăn cự sao xong. Phải vậy mà thôi đâu. Còn lúc nào có lỡ tay thua thiếu giữa sòng hết bạc, ông xuất tiền mà cho mượn, lại ép biên dành chơi cho vui. Tiền ấy trong vài ba đêm phải lập-tức chạy trả mà tính lời 10 thành 12, 13. Cách kiếm-ăn như thế còn chi ác nghiệt bằng.

Thương ôi! vì bắt buộc mà phải chơi, may ăn thì không hại, rủi có thua, đã mất vốn mà phải chịu lời, phỏng có nguy không? Buồn cười cho hạng người có học thức mà còn dùng cách đê-tiện ấy. Bảo kẻ ngu-si làm sao không học đòi theo thói hèn mạt ấy.

Làm lúc quan làng muốn hỏi, mà bị cả xôi chùa ngậm miệng, cả quyền thế hiếp đè mà ai làm chi cho đặng. Bởi thế nên tha hồ mặt sức ngày đêm chứa chầm, rất mực tự-do.

Thử hỏi ông bày cái gương dơ bẩn ấy cái cách sanh nhai dường ấy mà có biết thẹn thuồng với kẻ dưới hay là không, đối với lương-tâm có hổ thầm cũng không chăng nhé?

Nếu quan trên không hay mà trừng trị, thì cái tệ ấy còn hoài, thiệt hại cho dân biết mấy.

Tệ-Sanh,
Trần-kim-Lang tự Hóa-Hải.

THIỆT MAY! ĐƯỢC COI ĐÁ BANH TRÒN

Saigon. — Tưởng có khi đợi đến ba bốn tháng nữa mới được hữu hạnh mà xem đá banh tròn, nào hay nhơn dịp có chiến thuyền Nhựt-bổn lại viếng Saigon, nên mấy hội có thuyết lập ra một cuộc đấu cầu rất nên kịch-liệt, một bên thì lựa ròng tướng tài Langsa, còn một bên thì lựa rút mấy người Annam có danh tiếng trong mấy hội.

Ai mà nghe đến cuộc nầy chẳng trông cho mau đến ngày thứ bảy, 28 Juin, đặng có đến tại vườn Maurice Long mà coi cho mãng nhãn, ra vô thông thả, chẳng góp tiền mới là hay cho chớ.

Như phía Annam mà có được mấy người nầy thì có lẽ chẳng thua, mà có khi lại được may mắn nữa.

Tiền Đồng Thi Rớt Danh
Giỏi I Trung Giỏi II
Xuống Ngọc
Thời

Ước sao bữa ấy trời trong, gió mát, đừng mưa gió thình lình thì chúng ta sẽ được xem một cuộc đá banh rất hay, ắt là đến đúng không mỏi cẳn. Đúng bốn giờ rưỡi rập cuộc.

C. K. N.

HOA KHÔNG TRỒNG LÓNG KHÔNG TIẾC

Vinhlong. — Lúc nầy tại chợ Vinhlong có hát Triều-Châu, đêm nào thiên hạ cũng đua nhau đi coi chật nức. Có nhiều khi chỗ hát xướng lại hóa ra một trường ong bướm, trai tơ gái lứa có sức mà thả nghĩa đeo tình, xe sán chỉ thắm.

Chiều bữa 18 Juin, có mấy tay vô-phu đê-tiện, xưng rằng « anh chị » du côn, nghe nói mấy bữa trước có kêu một ả lăn-xanh cũng đi hứng gió thưởng trăng, song ả nọ chối từ vì không muốn *nằm bột lẹc để cho ngủa* vậy nên mới để bốn cho anh chị.

Mấy tay anh-hùng mới dòn tại cầu sắt *Thiên-Đức* chờ người ngọc ngồi xe chạy qua, mới xúm nhau níu đánh. Cô nọ la ó vang lừng mà lính tuần-thành có dân lối đó! Làm cho cô nọ bị lũ vô-phu đánh dập cũng nhiều áo quần rách tét, ai thấy cũng thương phận liễu bồ mắc tay ngốc hỏn.

XE LỬA NUỐT BÀ GIÀ

Bếnlức. — Hôm bữa 25 Juin nầy lối 9 giờ rưỡi sớm mai, xe-lửa Mytho chạy về Saigon, khi chạy tới cầu Bếnlức có cáng chết một bà già, song không biết bà lão ấy tên họ và quê quán ở đâu. Bà bị cáng dập đầu. Chở bà vô nhà-thương Chợlớn thì lão bà đã tắc hơi lúc dọc đường.

Ông Cò Chợlớn còn đang tra xét coi lỗi ấy về phần ai. Nhưng làm thế nào bà lão kia cũng không sống lại đặng.

Già cả mà không trời đời nghỉ cũng tội nghiệp quá.

TUẦN-DƯƠNG HẠM NHỰT-BỔN

Saigon. — Đã tới Saigon, chiếc tàu dài quá, có ba ống khói, súng ống trí hai bên hông tàu thấy mà ghê. Mấy bữa rày lính-thủy kéo lên dạo xem Thành-phố, sắc phục cũng như lính-thủy Langsa, song có khác cái nón. Lính-thủy Nhựt đội nón rơm vành lòn, coi không gọn gàn như lính-thủy các nước. Đi chơi ưa-thầm tề-tỉnh, mặt mày giống hịch khách-trú, mỗi tên lính đều có mang theo bên hông một bầu nước đỗ mà uống. Làm thế ấy chắc mấy quán nước đá mất huê lợi bộn chơi gì!

Có cho phép xuống coi tàu thong thả, sớm mai từ 8 giờ đến 11 giờ, còn chiều từ 1 giờ tới 6 giờ. Thiên-hạ kéo nhau xuống coi tàu chen chơn không muốn lọt; lúc trở lên gặp hỏi thì ai nấy đều trả lời: *Thiệt văn-minh quá!*

ÔNG BARLET TỪ TRẦN

Colombo. — Ông *Barlet*, Đốc-học trường Thủdầumột, nhơn trong mình không được mạnh nên quá giang chiếc tàu *Amboise* tại Saigon hôm 14 Juin nầy mà về nghỉ bên quê-quốc.

Tàu *Amboise* gần tới *Colombo* thì ông *Barlet* đã từ trần. Xác ông đã liệm vào hòm định chở về quê quán ông ở *Chambéry* (Savoie) sẽ an táng.

Tin buồn ấy đam tới Namkỳ, tưởng ai cũng đau lòng cho một vị Giáo-sư Langsa đã nhiều ơn với dân Nam-Việt.

LỜI RAO

Tiệm Vĩnh-Xương

Kính cáo cùng chư quí-vị đặng rõ: nay tôi có lập một Atelier tại Bình-tây đường Gia-phú, Atelier nầy sửa xe-hơi, xe-máy, sơn hãm xe-máy, xi nickel, đóng xe-kéo, sửa xe-kéo, và có bán đủ các thứ đồ phụ tùng cho xe-máy và xe-kéo, và có sửa đủ các thứ máy điện, có đúc gan đúc đồng tin quí-vị tưởng nghĩa, có sửa máy chi, hay là xi sơn vật chi, xin đam đến tôi, tôi se tính giá rẻ.

Nay kính cáo,
NGÔ-VĂN-TRI,
đường Gia-phú số nhà 44 ngang xe điện ở Bình-tây Cholon.

Ai muốn có lợi 20 %

Trước khi cất nhà hay là phố, xin do nơi nhà *Vĩnh-xuân-Long*, là một cửa hàng của người Annam mới lập tại *Bà-Chiểu*, làng *Thạnh-mỹ-An*, ở con đường vòng *Bà-Chiểu* qua Thị-Nghè, tục kêu là đường bằng sanh, hạt *Giađịnh*.

Tại nhà *Vĩnh-xuân-Long* nầy có bán đủ các thứ cây: dầu, sao, gõ, vân vân, hoặc cưa sẵn, hoặc chửa cưa, và đá tảng, đá miếng xây nền, giá thật rẻ hơn các nơi, vì là cây nhà là vườn, chớ chẳng phải mua đi bán lại như bạn bông khác.

Người ở xa mua cây, váng và đá, thì nhà *Vĩnh-xuân-Long* cũng có thể đem đến tại chỗ mà giao; và cho đặng giao thiệp cùng nhau trong cuộc thương trường, thì chủ nhà *Vĩnh-xuân-Long*, có ý muốn lập tiệm ngành trong lục châu, vậy xin ai muốn trữ đá, cây và váng cưa sẵn rồi mà bán lại, thì xin đến, hay là viết thơ mà thương nghị.

Chủ nhơn:
NGUYỄN-VĂN-THỌ,
Marchand de bois Tâyninh.

HOTEL D'ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu

No 77 à 80, Boulevard Charner
10, Quai Le Myre de Vilers
Đường Kinh-lấp, đường Carabelli
và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ: tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (*Nam-Việt Khách-Lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, tối trước ga xe-lửa nhỏ cũ, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Cẩn khải.

Xin chiếu cố

Đời thạnh trị thái bình, thì con người sanh sãng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đòm thấy mỗi khi Saigon có bày chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v. v. thì tội nghiệp cho quí-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng có khách-sạn nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-ngủ, hiệu NAM-TRUNG KHÁCH-SẠN tại đường Némésis No 101-103 gần bên góc Tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẻ tư bề yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Chợlớn, đường giữa, đường mé-sông, và xe Biênhòa, xe Mytho rất tiện cho quí-khách khi lên xuống.

Cúi xin quí-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý:
HIỆP et THẮNG.

TRĂM NĂM KHONG PHA

NHÀ HỌA CHƠN DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme
(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)
SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đấu-xảo Hànội; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

ĐÈN LỬA KIỂU MỚI

THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đèn lồng đèn đứng, đèn treo
Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM
200, đường d'Espagne Saigon

Biscuits Quắc-Nữ

Bánh đã thơm, lại ngon, để lâu được, có beurre, sữa bò, vanilline và chocolat, và không khi nào phá bụng.

Có bán lẻ nhiều thứ, như quí ông quí bà mua nhiều về bán lẻ, hoặc đem đi xa cho bà con, thì tôi có sắm sẵn hộp lớn, hoặc thùng lớn, để cho quí ông quí bà dùng, rất tiện rất hạp phép vệ sanh.

Cũng có vô hộp theo kiểu bánh Âu-Mỹ hộp lớn 0 $ 50 hộp nhỏ, tròn 0 $ 20, và có gởi bán tại tiệm bán hàng tây hàng tàu, lãnh nhiều của M. Nguyễn-khắc-Trương, ở đại-lộ Bonnard số 62.

Cũng có lãnh làm bánh tiệc, hoặc tân gia tân quan vân vân.

Envoi contre-remboursement
Nguyễn-thị-Thân, 13, rue Lareynière.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LE-VAN-BEN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

38-40 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

T. MORISE

THỢ CHỤP HÌNH
NHỰT-BỔN
31, đường Place Gambetta (chợ cũ)

CHỤP HÌNH
đủ thứ kiểu cách
RỌI HÌNH NHỎ RA LỚN
Reproduction
Công việc làm mau lẹ và kỹ lưỡng

Lời rao

của quan Tấn-sĩ lương y BUFFON

Tôi xin tỏ cho đồng bang Annam hay rằng: Tôi mới lập thêm một nhà để nuôi bịnh tại Cholon, đường Marins (Thủy-binh) môn bài số 244 tư làm hai hạng từ 4$ và 5$ một ngày, kể chung thuốc men và ăn uống.

Mỗi ngày tôi khán bịnh hai lần.

Tấn-sĩ lương-y
BUFFON

TRỒNG RĂNG

QUAN LƯƠNG-Y CUNAUD
Ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15

Nhổ răng một cách rất êm ái.
Trồng răng bằng sành và răng ...

... XE LỬA ...

NAM-THUAN-AN

M. NG.-CHIÊU-THÔNG
Ở góc đường Bonnard và đường Palikao

Dây thép nói số 729
Dây thép thường: Thông Cholon Binhtây
Máy xay chạy bằng mô-tơ điện-khí ...

Maison TAC-LY

TRAN-THOAI, Propriétaire

97, 99 Boulevard-Charner 97, 99
SAIGON

Horlogerie — Quincaillerie
Fourniture de toutes les matières grasses
Lampisterie à pétrole, essence, à acétylene et à électricité
Disques et Machines Phonographes

COMMISSION, IMPORTATION ET EXPORTATION

Khăn đen tốt đẹp

Nhiễu Bombay — Nhiễu Tàu và Bùng nhứt hạng giá mỗi khăn .... 3$00
Cỏ thứ Bombay hàng nhì 2 20
Có thứ Bùng hạng thường mỗi khăn 1 50
Khăn kết từ 8 lớp đến 4 lớp thôi.

Cúp tóc và để tóc có mối văn khỏi do nị. Song muốn kết dính lại phải đo contour de tête mấy tất phải chỉ rõ và dùng máy lớp phân biệt kỹ càng tôi sẽ làm y theo, rồi gởi lại từ tổ bằng Contre Remboursement thì quí vị phải chịu tiền gởi, nếu gởi mandat trước cho tôi thì sở phí tôi chịu vì gởi Contre Remboursement nhà giây xa hơn 10 kilomètres tôi rao bấy nhiêu lời xin quí vị chiếu cố tôi rất cám ơn.

Adresse,
NGUYỄN-VĂN-BÚP,
Propriétaire à Suối-đờn Bình-nhâm à Laithiêu.

TIỂU-THUYẾT

SỬ-CHÁNH-TÂM

HÀM OAN

Tác-giả:
NGUYỄN-TRẦN-CHÂU
TỰ NGŨ-LANG (*Rạchgiá*)

IX

(*Tiếp theo*)

Mà bởi quan Phủ cứ theo hỏi hoài công-tử mới thưa đối rằng:

Thầy chẩn mạch nói bịnh phụ-thân nhẹ, uống thuốc và tịnh-dưỡng chừng vài ngày thì thuyên giảm, để thầy hốt thuốc rồi sẽ đem lại, xin phụ-thân hãy an tâm đừng lo chi một trí.

Quan Phủ vẫn biết trong mình ngài khôn thể cầm được nữa, khác nào ghe chờ khẩm đi xa, nghe công-tử đáp như thế thì biết sợ mà nói giấu bên dạy mặt mà nhìnhi vợ con đôi hàng lụy ngọc nhỏ sa, chẳng thốt đặng lời chi cả, giây lâu mới kêu phu-nhơn lại cầm tay và phán rằng: Phu-nhơn ôi! Lão ra giúp nước từ thanh-mi chí ư bạch phát, chẳng có điều gì tà-vạy, đến lúc hồi-hưu mà chẳng có tiếng chi, nghĩ cũng may lắm đó, song lão buồn một điều là ngày nay không có sự nghiệp chi hết, cũng vì lão lúc đương quyền nắm chặc chữ thanh-liêm, không ưa của hối nên đến khi trí-sĩ thì chỉ còn có hai bàn tay trắng. Nhưng mà lão chẳng hề than phiền về việc đó. Ấy là tại bụng lão muốn vậy. Lão chỉ thương phu-nhơn và con vì lão mà chịu bề cực khổ. Lão cũng tưởng vợ chồng ta sum vầy đến trọn đời; nào hay nửa chừng gãy gánh, bỏ mẹ con ở lại cõi trần, không tiền bạc, chẳng bà con thân quyến chi, khi phong vũ bất kỳ, nắng lửa mưa dầu biết ai mà nương cậy vì tứ cố vô lân-lý. Chí như phận lão xa lánh chốn bụi trần, phủi rồi nợ thế không còn lo chi nữa hết. Ngẫm lại, kiếp phù-sanh của con người trên hoàn-vũ nầy chẳng khác ngọn gió bay qua, mũi tên xẹt lại, như thảo thượng sương, như ngựa qua cửa sổ, há tất phải lo buồn. Sống lâu là ông Bành-Tổ trên tám trăm năm chớ cũng không sống tới ngàn, chết yểu như Cam-La thì cũng lối ba mươi tuổi chớ cũng không phải một hai tuổi chi đó. Xét lại sớm muộn gì cũng chết, hễ tới số quỉ vô-thường đưa vòng vòng cũ rồi thì thôi. Nhưng có người chết rồi mà danh-lưu thiên-cổ, còn có kẻ chết rồi mà di-xú ư vạn niên.

Nay lão biết lão không còn sống bao lâu, một mai lão có nhắm mắt rồi thì phu-nhơn mựa chớ lo rầu thời quá mà hao tổn tinh thần, vì thiên-số nan đào, tua khá ân cần dạy dỗ con đừng cho nó hiệp bè, hiệp lũ cùng bạn tác bất-lương mà phế việc học hành chẳng tốt.

Còn cuộc tống chung lão thì làm đơn-tiện, đừng có phô-trương quá mà làm nợ không nên, phải tùy gia vô hữu. Hãy đem hài cốt của lão mà mai táng trong đất của mình, còn phận Sữ-Đồng tuy nó là nô-bộc mà nó vẫn có lòng trung tín, vợ chồng ta nuôi nó tự ấu chí trưởng, xin phu-nhơn khá đãi nó như con ruột đừng khắc bạc nó tội nghiệp. Dặn rồi day qua kêu công-tử lại gần bên giường vuốt-ve khóc và nói rằng:

Con ôi! nay phận cha chết đã đành, vì từng tuổi nầy cũng vừa rồi song cha còn nhiều điều chưa an thửa dạ: một là thương con đường danh lỡ-cỡ, nồng công thập niên đăng hỏa, hai là bề duyên-nợ lương-khương, ba là tiền bạc không có, cha rủi có bề gì thì mẹ con cọn khốn khổ lắm.

Như vậy mà cha khuyên con khá chịu theo số mạng, phải vưng lời mẹ con dạy bảo, đừng ngỗ-nghịch, chớ nên sâu-não cũng chơi bời sa đà mà làm cho mẹ con phiền dạ. Không lẽ trời phụ họ Sử đến trọn đời. Còn phận Sữ-Đồng con chớ khá hắn-hủi nó, phải đãi nó như em ruột, con có học từng biết sách có chữ: « Hoàng-thiên bất phụ độc thơ nhơn ». Từ rày sấp sau con ghi nhớ lời nầy: Mặc ai chác lợi mua danh, miễn ta giữ được tánh lành thì hơn. Còn làm làm sao cho rạng về tông-môn khỏi hư danh họ Sử, con phải biết nhà ta tam đại công-hầu, nếu con thi-hành theo lời cha trối, thì cha dầu chết cũng ngậm cười nơi chín-suối!

Ngài phân dứt lời hồng muốn kêu Sữ-Đồng lại gần đặng trối nữa, chẳng ngờ bịnh làm xung tới một ngất đi luôn! Ngài hưởng thọ được sáu mươi hai tuổi.

Phu-nhơn, Sử công-tử và Sữ-Đồng, cả ba đồng nhau lăn khóc ngất rồi lo tang chế. Sữ-Đồng cũng để tang như con ruột vậy.

Khốn-khổ thay! Sử-ông nằm xuống rồi trong nhà không còn một đồng su. Thiệt là nghèo mà mắc cơ đó. Nhà dột gặp mưa đêm, thuyền con bị sóng lớn, biết lấy chi đặng mai táng. Công-tử khi ấy mới quì thưa rằng: Thưa từ mẫu, vẫn biết lúc phụ thân con gần lâm chung có di-ngôn lại biểu mai táng sơ sài mà thôi, nói thì nói vậy chớ mẹ con ta bao nỡ đành lòng, nếu làm như thế chi cho khỏi thiên hạ chê cười, bề gì phụ thân con cũng là mạng quan trào-đình. Mà nay muốn làm cho xứng đáng thì lại đồng rằng.

Nên nay nhục-tử trình cho mẹ hay, con tính như vầy không biết từ mẫu khứng nạp dụng lời con chăng. Tại chợ đây có ông Đoàn-bá Hộ đương kiếm người ở mướn, vậy con muốn xin phép từ mẫu ra làm giấy lãnh bạc đem về đặng lo cuộc tống chung cho phụ-thân con, chừng xong con ra ở với người đặng trừ nợ. Làm người phải có kinh có quyền, chớ chấp nhứt sao được; còn việc nhà thì phú thác cho Sữ-Đồng lo có lẽ cũng kham. Cúi xin từ mẫu nhậm ngôn, công-tử nói tới đó dòi hàng châu lụy nhỏ sa. Ấy là bụng chàng thương mẹ vô ngần, không nở rời trong giây phút, nay

(*Coi tiếp qua trương thứ tư*).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG.

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẶC DANH VỐN HÙN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ

Ở TẠI SAIGON ĐƯỜNG BELGIQUE, MÔN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bổn hiệu: nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu sẽ đến tiếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT

CÓ ĐẶT HÃNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ.

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèbre N° 36-38

SAIGON

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-pháp.

Cam kết chắc chắn về sự làm gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tất cả máy móc.

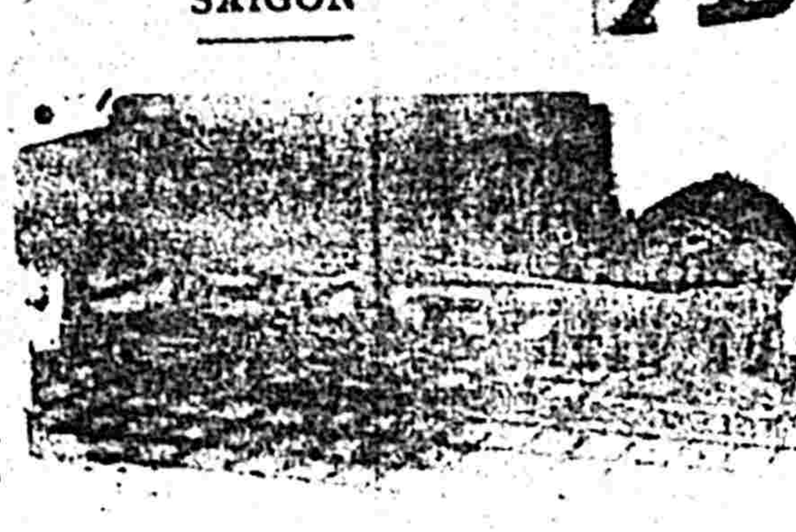

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

Machines à Ecrire

UNDERWOOD

les plus robustes

les plus durables

les plus rapides

L. JACQUE & Cie

Seuls Agents pour l'Indochine

Người Annam mà biết lo lấn quyền lợi của mình, hãy đem xe hơi lại sửa tại hãng mới lập:

Hiệu **Carpentier** ở đường Mac-Mahon số 47.

Có trữ vô số đồ thay đổi trong xe hơi đủ thứ hiệu. — Đồ phụ tùng xe hơi. — Vỏ xe Michelin. — Dầu sẵn, dầu nhớt.

VIỆC SỬA XE THÌ CÓ MỘT NGƯỜI XẾP TÂY COI SÓC

Giá nói không đâu bì kịp

Công việc làm rất kỹ càng và mau lẹ vô cùng. Danh tiếng đã bia ở miệng người.

Kỳ tàu tới sẽ có xe hiệu **Arriès và Motobloc**

F. MARTY

116, Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne, et batiste pour lingerie

Velours et Soieries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'intérieur

Huê phương lầu

PHOTOGRAPHIE ET AGRANDISSEMENT

244 Rue des Marins Cholon

Tiệm chụp hình Huê-Phương-Lầu này mở ra đã đặng ngoài 1 năm nay, chư quí vị đến chụp hình đã nhiều, thảy đều biết tiếng, chẳng có tiệm nào bì kịp.

Vì chư vị chiếu cố ngày một thêm đông, cho nên tiệm chẳng nệ tổn của bao cũng mới sắm thêm các thứ y phục Hát Bội rất nhiều thứ, lại có quần áo tây, tàu, đủ kiểu, đồ nữ trang rất nhiều, và mới có nhiều bức tranh cảnh như cảnh vương hoa, cảnh rừng núi, cảnh phòng khách, cảnh cầu, máy bay, tại bên đại pháp mới gởi lại coi rất tinh thiệt như thiệt, vậy quí vị muốn chụp kiểu nào cảnh nào thấy đều tùy ý. Tiệm tôi có mướn thợ làm hình rất tinh nghệ chụp trong 2, 3 ngày là được hình, thiệt muốn sao được vậy, xin quí vị hãy đến chụp thử ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Mới mở thêm phòng chụp hình ban đêm, chụp cũng như ban ngày vậy.

Tiệm tôi có bán đủ thứ đồ làm hình tại bên tây gởi lại, và có khuôn hình nhiều kiểu rất xinh đẹp.

FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

Vente en gros et détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRAN-DUY-BINH

80, Boulevard Bonnard, 80

SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu, bảng đồng, bản đồng và bản đá cẩm-thạch

---

TIỆM

SỬA ĐỒNG HỒ VÀ CÁC THỨ MÓC NHỎ

Ông RENE BOUZAC

Thợ sửa đồng hồ ở Trường Nationale tại Cluses

Tiệm ở đường Amiral Dupré số 17

SAIGON

Sửa kỹ lưỡng và cam kết hẳn chắn đủ các thứ đồng hồ trái quít, Chronomètres Chronographes

Đồng hồ treo — đồng hồ reo — đánh phúc, đánh khắc

MÁY HÁT — MÁY VIẾT

Máy tính đường đi, Máy chụp hình

N. B. — *Công việc làm rất kỹ lưỡng và gởi đến cho nguyên-chủ ở Lục-châu trong nửa tháng.*

GIÁ CẢ TÍNH TRƯỚC

TRƯƠNG-THÁI-TRỮ

Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH LẦU

Rue Amiral Courbet Saigon de 39 à 85

Phòng sạch sẽ lắm, thiệt rộng rãi, rất thanh-tịnh và lại khoản-khoát Giá rẻ.

Quí khách tiện đường ghé nghỉ tại « Nam-châu khách lầu » chắc đều đặng vừa ý. Boy rất khuôn phép.

Có xe-hơi, tiện cho quí khách khi muốn du-lịch.

Lâm-quang-Rol.

Chủ nhiệm.

HÔTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cùng quí khách rõ: tôi dọn một tiệm ngủ hiệu Hôtel de Cholon, Annam kêu *Tân-Long lữ-quán*, ở đường Marins số 312; 4 từng phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp đủ thứ; từng thứ nhì và thứ ba phòng ngủ; từng thứ tư để chiếu mát đặng cho quí khách hứng gió cho thong thả.

Xin quí khách thừa dịp đi ghé đến tiệm tôi một lần thì rõ. Xin chiếu cố rất cám ơn.

Nay kính

Chủ-nhơn: Kha-U-Phùa

MAISON DE TAILLEUR

Spécialités de tous costumes pour Hommes et Enfants

Déjà réputé par sa coupe et travail rapide

GIA-CÁT

AU CHIC TAILOR TONKINOIS

84, Boulevard Bonnard. — SAIGON

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi mới mướn ở Bắc vào một người Maître coupeur thiện nghệ cắt rất khéo đủ kiểu quần áo tây và tôi lựa ròng những thợ may thiệt giỏi ở các nhà hàng tây lớn, công việc làm thiệt mau, thiệt khéo và chắc chắn cho vừa lòng quí khách.

Vậy cúi xin quí khách có dịp đến Saigon xin ghé lại tiệm tôi xem công cuộc tiệm tôi làm và cần dùng món chi đa thiểu thì tôi rất cám ơn và hết lòng nghinh tiếp. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi kiểu mẫu và may hay đặt hàng chi cũng gửi cả tôi xin tín giá phải chăng và hết lòng hầu đáp tức thì.

Chủ-nhơn cẩn khải,

HOÀNG-HỒNG-NGỌC.

Vĩnh-Sanh

49-51 Boulevard de la Somme, Saigon

Có tại bổn hiệu VĨNH-SANH ở đường cái Boulevard de la Somme số 49 và 51 ngang chợ-cũ Saigon:

1° Thợ họa hình và chụp hình rất tinh-thần, khéo léo, đời đời chẳng hề phai lợt và đủ kiểu.

2° Nhỏ làm ra to (agrandissement) tợ như người sống chẳng sai.

3° Trồng răng theo thể-thức người Langsa, giá đã rẻ mà lại chắc chắn. Bịch răng bằng vàng: vàng tây hay là vàng Annam rất thanh lịch.

4° Các thứ thuốc, giấy và đồ phụ tùng trong cuộc họa hình. Có bán sỉ và bán lẻ các thứ thuốc bên Thượng-Hải và bên Trung-Huê gởi lại (Thuốc của mấy thầy có danh tiếng xưa nay).

Cũng có bán các món hàng-hóa bên Đại-Pháp đem qua luôn luôn.

Kính mời chư quí-vị đến tiệm tôi mua đôi lần hầu giúp cho tôi nên cuộc thương trường. Tiệm tôi mua bán thiệt tình chẳng hề xảo trá; cách tiếp rước quí-vị một cách khiêm-nhường. Xin quí-vị doái lòng, ngàn năm tôi ghi nhớ.

VĨNH-SANH, Cẩn cáo.

P. S. Tiệm tôi cũng có cắt kiến xe-hơi,

Tên thợ Sái-hương-Hứa có danh tiếng tại xứ Trung-Hoa, ở bên Trung-huê-quốc chụp hình khéo lắm và mau lắm, tên thợ này học tại Huê-kỳ-quốc, có đem đồ qua nửa là ngựa cỡi được, và Cọp, xe hơi, tàu hơi, sơn-thủy mới tốt lắm, và các thứ bông sen tại Tây-hồ. Kiến cũng có đồ tiền ngồ bán nguyệt.

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY

ROTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Testard n° 14

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, chuyên có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kong, ghế dài, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thước, đồ đạng rất khéo rất đẹp, có sửa vợt máy, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi vui lòng tiếp đãi.

TRẦN-LONG cẩn khải.

Xin ghé mắt !!!

Ở TÀI-PHÁT KHÁCH LẦU

Của M. TRẦN-XAO dit KHÁ

Kính cùng quí ông quí bà, quí thầy quí cô, cùng lục-châu quân-tử đặng rõ.

Bấy lâu nay tôi choán nghe sự chê khen thể cách của khách lầu, nên nay tôi chẳng nệ hao tổn ráng sức lập ra một cái phòng ngủ hiệu « Tài-Phát Khách-Lầu » ở tại đường Tổng-đốc-Phương môn bài số 44 và 45 Cholon, phòng vì rất thanh khiết lại sáng sủa, và mát mẻ lắm, tiền phòng tôi tính rất nhẹ hơn các nơi, cũng trẻ sai vặt (boy) đều tề khiết, quí khách nghỉ nơi phòng đều đặng vừa ý.

Quí chức thừa dịp đến Cholon xin ghé lại « Tài-Phát Khách-Lầu » tạm nghỉ thì sao sao quí chức cũng đặng vui lòng, để ở gần gare xe lửa Cholon-Mytho cũng là bến xe hơi đi các nơi tiện bề cho quí chức.

Tôi cũng có lãnh may đồ y phục theo kiểu Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng tàu, hàng bắc tốt nhứt hạng và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời rất khéo, cũng là xe máy và đồ phụ tùng, lại cũng có thay răng và trồng răng vàng tốt lắm chẳng khi nào hư đặng.

Vậy xin mời quí ông quí bà, quí thầy quí cô, thừa lúc rảnh việc xin dời gót ngọc đến tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghinh thâm trọng:

Nay kính bạch

Chủ nhơn: TRẦN-XAO dit Khá

GIÁ BÁN TRUYỆN

Các thứ truyện đủ bộ, có đóng bìa sẵn dất đẹp, giá định chắc, như kể dưới đây quí-vị muốn mua, xin gởi mãng-đa trước, chớ tôi không gởi cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement).

Ở Lục-Tỉnh, muốn mua vật chi của tôi thì gởi tiền cho Lọn Sốp-phơ, hoặc là các chủ xe hơi, ghé tại đầu chợ nhóm (Chợ-mới Saigon) mà mua, thiệt là dễ quá.

Tôi đây cũng có bán: Các thứ giấy đẹp các thứ nón, các thứ xà-bông, các thứ sổ bộ, và nhiều món khác nửa, có bán đủ đồ dùng cho học trò.

Truyện		*Truyện*	
Thủy hử trọn bộ	13 00	Kim-vân-Kiều	5 00
Tây du	6 00	Tự-vị (Dictionnaire) Français-Annam)	5 50
Phong kiếm xuân thu	4 00	Sách dạy mua bán	1 50
Thuyết đường	4 40	Tống tử vân	2 40
Phấn đường	3 00	Bạch-xà	0 70
Tái sanh duyên	4 50	La thông	1 00
Đông châu liệt quốc	4 50	Phật giáo đại quan	1 00
Tam quốc	10 00	Tưởng kiều	1 00
Định sang chinh tây	4 40	Kim thạch kỳ duyên	1 00
Ngũ hổ bình tây	3 00	Bài ca Cải-lương	0 50
Ngũ hổ bình nam	2 00	Sách minh tâm	1 50
Nhơn quí chinh đông	2 00	Tiểu học tân biên	0 60
Hiếu nghĩa song toàn	1 00	Vạn huê lầu	2 40
Đông du	0 70	Lê-văn-Duyệt	0 50
Nam du	1 00	Lễ nghi tây tục	0 50
Bắc du	1 00	Chánh đúc du giang nam	1 20
Điều cổ hạ kim	2 00	Chử tắc quốc ngữ	0 30
Nữ quân tử	0 90		
Nữ lưu danh dự	0 80		

LÊ-MAI, Libraire.

Boîte postale N° 70 Saigon

CHANG-VE-ON

dit Trương-Lâm

THỢ BÁN KIẾN CHUYÊN-MÔN

204, đường Marin

CHOLON

Có sắm đủ đồ khí cụ theo kim thời

Có đủ thứ kiến thượng hảo và gọng thượng hảo

CÓ CÁC PHẦN THƯỞNG:

1° Giấy tốt để ngày 23 août 1920 của quan đốc-tơ Dejean cựu Quản-lý Nhà-thương Đông-đất Saigon cho.

2° Bằng cấp để ngày 20 août 1921, của ông Quesnel cựu Thống-đốc Nam-kỳ ban cho.

3° Bằng cấp để ngày 26 octobre 1921, của ông Bergier Maurice, cựu Đổng-lý Phòng-thương-mãi Saigon.

4° Giấy tốt để ngày 13 Février 1922 của quan Đốc-tơ Casaux, quản-lý trường Y-viện Hanoi.

5° Mề-đai vàng và bằng-cấp mề-đai Cao-mên Long-bội-tinh để ngày 15 Avril 1923, của Đức vua Cao-mên ban cho.

THI-THƠ

Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier ancienne Maison de Nguyễn-văn-Giáo

13, rue Schroeder, Saigon

Kính cáo cho quí ông, quí bà đặng rõ: Nguyên tiệm này ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãng phần rồi. Nay cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, nhưng là: trâm, chuyền, kiến chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiến cẩn, neo bộng, neo đặc, đồng chiếc vân vân. Đủ thứ theo kiểm thời, cũng như ngày trước vậy. Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi, xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông, quí bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông, quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier 13, rue Schroeder SAIGON.

GIÀY DÉP BẮC-KỲ

Có tiệm đóng tại Hà-nội kiểu khéo, chắc mà tính giá nhẹ

Bán sỉ và lẻ tại tiệm: TRẦN-QUANG-XUÂN (đầu chợ mới), 158 đường d'Espagne Saigon.

Có bán: Nếu nỉ, mền bông, khăm, xe máy, đồng hồ, đồ Aluminium, ghế Thonet thiệt, giày nón và các đồ tạp hóa vân vân, mua thẳng các lò bên Pháp-quốc, giá nhẹ

THUỐC RỜI VÀ THUỐC VẤN

DIANA

THUỐC VẤN

MONDIA

Ấy là thứ thuốc thật tốt hút đã ngon, mùi lại thơm chẳng khô cổ. Nếu chư tôn dùng thì sẽ bằng lòng.

Có một mình hãng **Etablissements DUMAREST** *d'Indochine Saigon và Pnom-Penh làm Đại-lý*

Một thứ trái Quả-tử này rất có ích cho châu thân của con người ta, nên người đời phải cho chắc rằng thứ rượu Quả-tử này rất hay, bởi vì dùng trái quả tử ép bỏ xát, lấy ròng nước của nó mà chế luyện nên thứ rượu này, uống nó mùi rất thơm tho ngon ngọt và gồm trị các chứng kể ra sau này:

Nhức đầu chóng mặt

Nhức mỏi gân xương.

Họng khô, lưỡi khô.

Uống thường nó thì mạnh phần nguơn khí, mạnh tì vị, ăn mau tiêu, và máu huyết chạy đều.

Như đờn bà con gái thường dùng nó chẳng những là mạnh mẽ mà thôi, lại đặng sống lâu nữa, thiệt trong hoàn cầu cho nó là một thứ rượu vệ sanh rất hay, như chẳng tin lời xin mua dùng thử thì biết.

Thuốc rượu này chẳng phải là vị thuốc.

Hiệu tiệm CỤ-HẢI

60 và 62, rue Marché, Cholon

Có trữ bán

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Kiểu hiệu có cầu chứng tại Tòa. *Ở tại đường Vienot số 40 ngang chợ Saigon mới.* Marque déposée

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kỹ-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng, xi ni-ken (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

ĐÁNH DÂY THÉP
Đề như vầy :
NHỊ-THIÊN-DƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP NÓI
Số 658

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.— CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY

VỆ-SANH DƯỢC TỬU
(THUỐC RƯỢU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại: thiên niên trường thọ đoạt tạo hóa chi công, xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân điều hòa huyết mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận; gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bá bổ Thánh-dược: công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu nầy thường thì đặng tiêu trừ bá bịnh tinh-thần khương kiện, định dương toàn thân; khai tì kiện-vị, máu me dồi-dặng, nước da mịn-màng; những người mà tiên-thiên [illegible], hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng ủa ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bảo-sảng, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

SÂM NHUNG BỔI NGUƠN VỆ SANH HUỜN
THUỐC BỔ NGUƠN DƯƠNG GIA SÂM NHUNG

Thuốc huờn nầy là một phương thuốc của Tiên-Thánh để lại quân thần tá sứ chế luyện phải phép, lại dùng vị Bắc-Lộc-Nhung và nhơn sâm, thiệt là đại bổ nguơn thần. Bất câu là đờn ông đờn bà mà uống được thì khí huyết vận hành, tay chơn mạnh mẽ; thiệt là một phương tư bổ rất hay đó. Bổn Đường mà tìm được phương thuốc rất hay nầy thiệt là một vật báu, rồi lại chọn lựa các thứ dược liệu hạng nhứt, tuân theo phép một nửa thì luyện ra cho thành cao, còn một nửa thì nghiền tán ra cho thiệt nhỏ hòa với sâm nhung và mật ong làm ra huờn.

Xin chư tôn hãy mua mà dùng thử, thì mới biết rằng bổn Đường khéo chọn Sâm nhung và các thứ dược liệu hạng nhứt mà chế luyện rất tinh-hảo. Xin kể những chứng dùng được và cách dùng kể ra sau nầy: Đờn ông mà tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà tỳ vị hư yếu hoặc thận chí bất định, hoặc bị trường phong hạ huyết, thì phải nấu trái táo đen lấy nước mà uống với thuốc.

Phàm kẻ học trò siêng năng học tập, tư lao quá độ, tinh-thần hao kém, tứ chi mỏi mệt, cứ mỗi buổi sớm mai uống 1 huờn, chiều uống 1 huờn, hễ uống lâu chừng nào thì tinh thần mạnh mẽ, học thức ắt thông minh; còn những người buôn bán lo lắng đêm ngày, hễ uống 1 huờn thì tinh thần tráng kiện, uống được nhiều rồi, dầu thức cả đêm cũng không biết mỏi. — Những người hút quá độ, thận hư khí suy, đàm ngăn bất khò-khè, thì phải dùng nước trà nóng mà uống thuốc.

• Bất luận nam phụ lão ấu, khí huyết đều hư, hoặc già rồi mà thận suy khí yếu, gân cốt bải hoải, ăn uống chẳng ngon; hoặc bị hàng đàm ngăn chận hoặc trúng khí lạ hằng mà phải sanh ho, thì phải dùng nước muối mằng mằng mà uống với thuốc. Đờn ông bị bạch trược, đờn bà bị bạch đái, hoặc đờn ông con trai nằm chiêm bao di-tinh: phải dùng nước trà mà uống với hoàn thuốc, đờn ông thận-tinh đều lạnh, đờn bà mà tử-cung cũng lạnh thì rất khó mà kiếm con, mỗi buổi sớm mai và chiều đều phải uống một huờn, uống với nước trà.

Đờn bà mới đẻ phải uống một huờn cho bổ nguơn-khí.

Đờn bà mà bị tiểu sản (nằm bếp dối) thì khí huyết rất suy, hoặc đờn-bà mới đẻ mà khí huyết kém hao, phải uống thuốc nầy với rượu, hoặc với nước gừng luồi.

Phàm uống thuốc nầy thì phải coi chứng bịnh chứng nặng nhẹ thể nào; hễ nhẹ thì uống một hai huờn, còn nặng thì phải uống cho được lâu, thì tự nhiên âm dương điều hòa, tất chí cường kiện, da thịt mịn màng, thân thể ắt trở nên mạnh mẽ.

Hễ uống thuốc huờn nầy thì phải cữ đồ chiên nướng cũng là đồ hàng lành sống sít đến chẳng nên ăn.

Chư-tôn huệ cố, xin hãy nhìn cho thiệt chữ hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG và ông PHẬT-MẬP, thì mới khỏi lầm.

Hộp kiến mỗi hộp 1 hoàn lớn giá là	1$00
Hộp kiến hai hoàn nhỏ. . . .	1 00
Hộp kiến 4 hoàn nhỏ giá . .	1 20
Hộp cây mun 2 hoàn nhỏ. .	0 60
Hộp cây mun 4 hoàn nhỏ. .	1 20

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HUỜN

Phàm đờn-bà khác hơn đờn-ông thì chỉ có 2 đều: 1• đường kinh, 2• sanh-đẻ mà thôi. Nên hễ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường kinh đều đặng. Nếu đường kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho đặng, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, uu-huất trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bịnh, đều cũng do nơi đường kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày đặng phương thuốc mầu-nhiệm của ông Tổ truyền lại đến nay, hằng gìn lòng giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm huờn để trị cho các chứng bịnh đờn-bà đều dùng đặng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc nầy, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bịnh mà rồi sanh con đẻ cháu cũng nhiều, chỉ như đờn-bà có thai mà uống thuốc nầy thì lại đặng an thai bảo sản, chừng sanh con ra lại đặng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bịnh đờn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy:

1• Đường-kinh hoặc trồi, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
2• Bạch-đái, Bạch-dâm, ra hoài không dứt;
3• Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm;
4• Khí huyết đều hư, đường-kinh không có;
5• Hoặc đường-kinh ra nhiều quá như muốn làm băng;
6• Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau;
7• Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu;
8• Đau lưng, mỏi cẳng, vàng mét, ốm gầy;
9• Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài;
10• Đẻ rồi ứ huyết mà đau, hoặc lá nhao không ra.

CÁCH DÙNG: Mỗi ngày phải uống 1 huờn, uống với nước trà. Còn đờn-bà đẻ thì phải dùng nước dái con nít mà uống với thuốc.

CỮ ĂN: Những đồ sống-sít, lạnh-lẽo, cùng là đồ rang nướng nóng-nảy độc-địa chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 huờn giá là... 1$00

BÁNH CAM TÍCH

Tại nhà thuốc NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, Ông lương-y VI-TẾ-SANH, chọn các thứ thượng hảo dược-liệu mà bào chế ra như bánh, mùi ngon ngọt, để cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sát trùng hay lắm.

Thường con nít hay có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân xanh, đau bụng, làm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt;

Các chứng nói trên đây đều là bởi những chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh này để giúp những con nít và người lớn ăn có ích lắm, có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt căng tươi, nếu ăn đặng lâu chừng nào, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phật hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, mới phải là thứ thiệt, kẻo lầm thứ giả ăn vào thêm bịnh.

GIÁ LÀ:

Mỗi gói mười bánh. .	0$10
Mỗi hộp 100 bánh. .	0 90

Thiệt-nghiệp-xưởng
F. NAM & L. LỤC FRÈRES
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điển dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tầm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đồ rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

NGUYỄN-VĂN-BẢU
EPICERIE
129, Rue d'Espagne, 129
SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
Giá rất rẻ hơn các nơi

Tiệm tôi khai trương đã hơn mười năm, buôn bán chắc chắn và chiêu hiền đãi sĩ rất ử tế, giá bán cũng nới hơn các nơi.

Tại tiệm tôi có bán cả đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh sữa, Sô-cô-la, Sữa đặc, Bơ, Dồi-heo mái, đồ hộp trái cây, Cà-phê, Đường cát trắng, Cá-mòi, Savon thơm, Savon Cadum, Savon Marseille, Savon [illegible], dầu Kaoneur de Menthe, [illegible], Giầy Cao-su, Nón Casque trắng, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng, Rượu chát đỏ, Rượu chát trắng, Rượu Cổ-Nhắc (Cognac), Rượu Champagne, Rượu 'rom' (Rhum) Rượu ngọt, Rượu khai vị, nước suối đủ đồ dùng trong đám tiệc và nhiều thứ nữa không thể nào kể cho hết!

Tiệm tôi có làm Đại-Lý cho mấy hãng lớn tại Saigon, như Rượu Champagne *Moët et Chandon* nhãn xanh thứ thiệt, Rượu Cognac *Videan et Cie* (Rượu nầy ngon hơn các thứ hiệu khác mà giá rất rẻ), Rượu CHÁC ĐỎ «*Rivesaltes*» và Rượu CHÁC TRẮNG «*Courtolet*» nhãn hiệu «*Con Bee*» là một thứ Rượu Chác hạng nhứt thiệt tốt và rất ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác, có danh tiếng bán xứ Bordeaux đã lâu đời.

Đâu mua cũng phải tìm đến
Đông-bang, giúp lẫn, lợi quyền còn đây.
Nay kính bảo

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẦN CỦA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

SÁNG TẠO NĂM 1900
Xưởng chánh tại LAITHIÊU (THUDAUMOT) Quai E. Outrey
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ TRỮ ĐỦ MÓN

1• Tại *Mỹtho* đường mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi; 2• Tại *Cầnthơ* đường mé sông, ngay cầu tàu cẩm khách-trú; 3• Tại *Tràvinh* đường cái, ngay Tòa-bố; 4• Tại *Bạchgiá* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, vàng đều dùng toàn cây danh-mộc như: Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thợ làm thật là tinh-xảo, không hề giả-dối. Bấy lâu danh tiếng, được chư quí vị hảo gia khen ngợi về sự kỹ-cang chắc-chắn rất vừa lòng.

Kính mời quí khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi âm liền.

Mandat và dây thép thì đề: NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithiêu

TRÀ MỚI DẦU XUÂN

Tiệm ĐÔNG-NAM-MỸ *chuyên nghề khắc con dấu bằng đồng và buôn bán hàng hóa như*

Trà Tàu « Dầu Xuân » NINH-THÁI, Ô-LONG, LIÊN-TÂM, THE, XUYẾN, LÃNH, GIÀY, DÉP, NÓN TÂY, GIÀY HẠ có thợ chế hóa làm theo kiểu quí khách thường dùng. Bán sỉ giá thật rẻ.

CÓ TRỮ THUỐC TRỪ BỊNH HÔI-NÁCH RẤT CÔNG HIỆU

Dùng 1 hộp thì khỏi bịnh, trở nên thơm tho sạch sẽ có bán SÂM, Cao-bang-Long; để quí ông quí bà dùng bổ dưỡng tinh thần. Bổn tiệm buôn bán thật thà làm gốc, xin quí khách chiếu cố, ở xa viết thơ xin đề ĐÔNG-NAM-MỸ, 90 Boulevard Charner. — SAIGON.

TIỆM BÁN HÀNG BẮC

Đường Paul Blanchy số 11 và 13, gần nhà máy nước lạnh. — SAIGON

Kính trình quí ông, quí bà đặng rõ bổn tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gởi vô như sau nầy:

Đồ đồng: Các kiểu lư chơn, lư mâm tre, chân đèn, lục bình cẩm bông và chậu trồng kiểng vân vân...

Đồ cẩn và đồ chạm làm bằng cây gỗ và trắc: Sập cẩn và chạm, tủ thờ và tủ để salon, các thứ liễn cẩn giai và vấn, bình phong, thọ bình, hoành, và khay, cùng các thứ ghế Salon ngồi chơi trọn bộ (1 bàn, 2 tràng kỷ và 4 ghế, và thứ ghế [illegible] tường (1 bàn và ghế).

Đồ làm theo kiểu kim thời và thanh nhã.

Đồ thêu: Giải giường, nắp bàn, tranh, áo gối và các thứ đồ chưng trong nhà làm rất tin sảo và bán giá hạ hơn các tiệm khác.

Như quí ông, quí bà ở Lục-Châu có về chơi Saigon xin mời các ngày quá bộ lại coi, như muốn mua hoặc đặt bổn tiệm, đã sẵn có đủ kiểu, và xin hết lòng tiếp rước.

Chủ nhân kính cáo.
PHÙNG-VĂN-XUÂN.

gặp cơn gia biến thế bất đắt dĩ phải dằn lòng thương nhớ mà nói gượng vậy thôi, chớ không phải bình dát tương gỗ chi đó mà không biết thương xót.

Phu-nhơn nghe con phân như thế rất động tình, khóc như mưa bất, chẳng thốt đặng lời chi cả, giây lâu mới nói tấm tức tấm tưởi rằng: Con ơi! vẫn biết phụ tử tình thâm, còn tình cho tròn hiếu thảo mà đền ơn sanh thành dưỡng dục, phận làm con như vậy là phải lẽ, mẹ bao nỡ hẹp lượng chẳng ý theo lời con. Song con bấy lâu chưa từng chịu đều cực khổ, nay con tính đi ở mướn với người, mẹ sợ họ hành hài dằn dặt thân con, chịu sao thấu. Còn mẹ ở nhà hôm sớm hiu quạnh không ai, theo ý mẹ thì thà là vâng theo lời phụ-thân con dạy bảo, coi món chi trong nhà đem bán năm tiền một quan lấy tiền ấy đem về lo cuộc tống chung cho cha con xong rồi, dầu mẹ con ta có bữa đói bữa no cũng cam thửa dạ.

— Mẹ ôi! mẹ phân như thế cũng phải, nhưng con không an lòng, con đã thưa cùng mẹ rằng: Làm người xử thế phải có kinh có quyền mới được, việc cực khổ con không nệ, miễn cho trọn đạo nam nhi mà thôi. Mẹ nghĩ coi: như đời xưa Đế-Thuấn canh điền nơi săng dã, Lữ-Vọng điếu ngư sông Vị, Hàng-Tính khất thực nhà bà Phiếu-Mẫu, Tống-tử-Vân chăn trâu đó lại sao. Ấy là bực hiền vương, minh-quân tể-tướng, còn thất vận còn phải vậy thay, huống chi con, từ ngày phụ-thân hồi hưu di cư về đây, đến giờ thì con đã nếm mùi cay đắng, cũng từng quen đều khó nhọc rồi, nay dầu cho ở mướn nơi nhà người thì làm công chuyện ban ngày mà thôi, chớ không lý họ bắt làm thâu về đêm nữa. Con chắc ban đêm có thể xin về hủ-hỉ cùng mẹ được, xin mẹ mựa lo buồn bề hiêu-quạnh, hãy nhậm ngôn cho trẻ tính cho sớm, chớ để dãn-dà, tồi-tàng thân-thể phụ-thân con không nên.

Phu-nhơn thấy công-tử phân đã cạn lời và túc lý nên cũng chịu theo.

X

Công-tử dạng linh lập tức ra nhà Đoàn-bá-Hộ lạy lục tố-trần mọi nỗi và tỏ ý mình vân vân... xin vợ chồng rộng lòng doái-tưởng kẻ lâm nguy. Đoàn-bá-Hộ thấy Chánh-tâm bộ tướng ốm-yếu sợ làm công chuyện nặng không nổi nên còn bẩn-giùn chưa chịu mướn, mà có mướn thì mướn một năm một chục đồng bạc mà nát lời, nghĩa là: Nhơn huy công, tiền thủy lợi, đúng một năm hễ có đủ số tiền đem huờn lại thì mới được thôi ở nữa, bằng chẳng thì phải ở hoài.

Trời đất ôi, hèn chi lời tục vì: « Vi nhơn thì bất phú, vi phú thì bất nhơn » lời nói ấy chẳng lầm. Tính ra một tháng không đầy một đồng bạc công mà lại nát lời thì cũng tỉ như ở làm công chuyện mà ăn cơm chớ không có tiền chi cả. Bởi thế cho nên có nhiều nhà nghèo khổ đem con cho ở đợ với mấy ông nhà giàu đến năm bảy năm mà cũng chưa mãng, tiền đâu mà chuộc mượn phải ở hoài. Ôi! biết bao giờ cho tuyệt thói tệ ấy.

Công-tử thấy vậy rõ ý mới thưa rằng: Tuy tôi ốm yếu nhưng mà làm công chuyện nặng nổi hết như là: đã gạo, bửa củi, gánh nước, thầy đều làm khám. Nếu ông bà không tin để tôi làm giấy lãnh bạc trước đem về chôn cha tôi rồi, tôi kỳ đúng ba ngày tôi sẽ ra ở với ông bà, như tôi làm công việc không vừa lòng ông bà thì tôi tình nguyện đi ở chỗ khác lấy tiền huờn lại cho ông bà đủ số. Mà xin ông bà cho tôi một năm hai chục, chớ một chục hẹp lắm lại không đủ đặng tống táng cha tôi. Xin ông bà thương xót.

Vợ chồng Bá-hộ đương lúc dụng nhơn, thấy Sử chánh-Tâm nan-nỉ quá nên cũng y lời bảo chàng làm giấy rồi sẽ đưa bạc.

Chánh-Tâm lấy giấy mực đặt xong tờ ở mướn.

Chánh-Tâm làm và thủ ký rồi liền đưa cho ông Đoàn-bá-Hộ coi, người xem thấy tuồng chữ của chàng viết sắc sảo thì có dạ khen thầm, song còn buộc phải có mẹ chàng đứng tên bảo-lãnh mới chịu đưa bạc. Thế bất đắt dĩ chàng phải đem về cho phu-nhơn điểm-chỉ nữa rồi mới trở ra giao cho Đoàn-bá-Hộ.

Khi ấy người mới bằng lòng đếm số bạc trao cho Chánh-Tâm; chàng đem về lo cuộc tống-chung cho Sử Trí-phủ rồi, đúng ba ngày chàng đến ở cùng vợ chồng ông Đoàn-bá-Hộ mà làm công chuyện, chừng bấy giờ tới dọn dẹp xong xuôi mới về được.

Nghĩ thương cho phận chàng Chánh-Tâm quá! Ban ngày thì ở nhà người làm công chuyện lăng-xăng không hở tay, hoặc đã gạo, hoặc gánh nước, bửa củi và làm công chuyện lặt-vặt vân vân....

(Sau sẽ tiếp theo).

Cordonnerie Tonkinoise

HỢP-THÀNH

PHẠM-VĂN-TÂM, *Propriétaire*
117, Rue Albert 1er, 117 — DAKAO

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Làm giầy tây, giầy annam bằng da, và bọc nhung, giếp quay da, và quay nhung đủ kiểu.

Nón lợp bằng nỉ, vải trắng, và vải kaki đủ thứ.

Giầy đàn ông và giầy đàn bà làm sur Mesure rất kỹ cang, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Bổn hiệu cũng có trữ bán: các thứ chè ở ngoài *Bắc* mang vào, mùi rất là thơm lắm.

Xin quí khách chiếu cố đến, cần dùng món chi thì bổn hiệu xin hết sức làm cho được vui lòng quí khách.

PHẠM-VĂN-TÂM,
Kính mời.